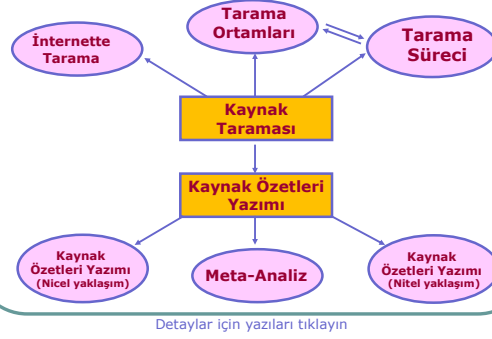

ALAN YAZIN-KAYNAK (LİTERATÜR) TARAMA ve YAZMA

Mustafa SÖZBİLİR

Kaynak Taramasına Genel Bir Bakış

Kaynak Taramasının Amaçları

1. Problem ifadesi oluşturmak ve problemin sınırlarını belirlemek
2. Yapılan çalışmanın daha önceden yapılan diğer çalışmalarla ilişkisini görmek
3. Daha önce yapılan çalışmaların tekrar yapılmasını önlemek
4. Araştırmada kullanılacak yöntem ve ölçme yöntemlerini doğru bir şekilde belirlemek
5. Bulgularla önceki bilgiler arasında ilişki kurup, başka araştırmalar için önerilerde bulunmak
6. Araştırma sorularını ve hipotezlerini oluşturmak

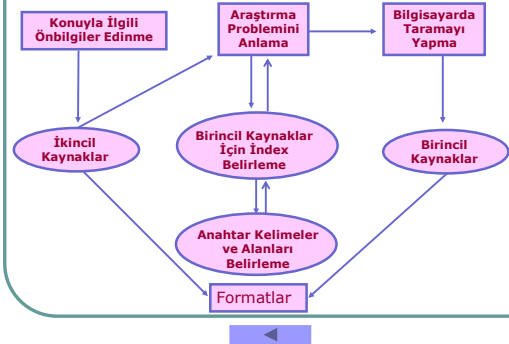
Kaynak Taramasının Aşamaları

1. Problem ifadesi analiz edilir (anlaşılır)
2. Yardımcı kaynaklar araştırılıp okunur
3. Referans kaynaklar ve veritabanlarına ulaşabilmek için uygun indeks/ler seçilir
4. Problem ifadesi araştırma diline çevrilir (anahtar kelimeler belirlenir)
5. Klasik yollarla ve/veya bilgisayarla tarama yapılır
6. Önemli temel literatürler okunur
7. Elde edilen bulgular düzenlenir
8. Literatür taraması yazılır

Tarama Ortamları

- CD-ROM'dan tarama
- Yerel veritabanlarından tarama
- Abone olunan ortamlarda on-line tarama
- İnternet Taraması
- Basılmış kaynakları tarama (kütüphane taraması)
- Microfilm'lerde tarama

Kaynak Tarama Süreci

İkincil Kaynaklar

- **Review'lar**
 - [Review of Educational Research](#) (1931-günümüze, dergi).
 - [Review of Research in Education](#) (1973-günümüze, yıllık)
- **Ansiklopediler**
 - [Encyclopedia of Educational Research](#), 6th ed. (1992)
- **Basılmış Özel Kitaplar**
 - [Chemical Education: Towards Research-based Practice](#)(2003)
 - [Research in Science Education – Past, Present and Future](#) (2001)
 - [Research and the Quality of Science Education](#) (2005)
 - [Contributions from Science Education Research](#) (2006)
- **Özel referans kitaplar**
 - [Handbook of Research on Science Teaching and Learning](#) (1994)
 - [Handbook of Research on Teacher Education](#) (1996)
 - [International Handbook of Science Education - Vol 1 and 2](#) (1997)
 - [Handbook of Qualitative Research in Education](#) (2000)
 - [Handbook of Research on Science Education](#) (2006)

Birincil Kaynaklar - 1

- **Sürelî yayın (Journals) taraması yapılabilecek Indexler**
 - [Science Citation Index](#) (1961-günümüze)
 - [Social Science Citation Index](#) (1973-günümüze)
 - [ERIC](#) (1966-günümüze)
 - [British Education Index \(BEI\)](#)
 - [Education Index](#) (1929-günümüze)
 - [VOCED](#) (Teknik ve uzaktan eğitim konusunda)
 - [Sosyal Bilimler Veri Tabanı \(ULAKBİM\)](#)
- **Makale dışındaki yayınlar (araştırma raporları, Monograf, konferans sunumları, yıllıklar vb.)**
 - [EDUCATION-LINE](#) (1997-günümüze)
 - [Akademik Google \(Scholar\)](#)
 - [DOAJ](#) (Directory of Open Access Journals)
- **Alanlara özgü abstract'lar ve indexler**
 - [Psychological Abstracts \(PsycINFO\)](#) (1927-günümüze)
 - [Educational Research Abstracts Online](#)
 - [State Education Journal Index](#) (1963-günümüze)

Birincil Kaynaklar - 2

- **Resmî belgeler**
 - [Tebliğler Dergisi \(MEB\)](#)
 - [MEB İstatistikler](#)
 - [American Statistics Index](#) (1973-günümüze)
- **Tezler**
 - [YÖK tez tarama](#)
 - [Dissertation Abstracts International](#) (1938-günümüze) (ABD&Canada)
 - [Comprehensive Dissertation Index](#) (1861-günümüze) (ABD&Canada)
 - [Index to Theses](#) (İngiliz)
 - [ProQuest Digital Dissertations](#)
- **Atf Indexleri (Citation Indexes)**
 - [Science Citation Index](#) (1961-günümüze)
 - [Social Science Citation Index](#) (1973-günümüze)
- **Yapılmakta Olan ve Yeni Tamamlanmış Araştırma Projeleri**
 - [Smithsonian Science Information Exchange](#) (1973-günümüze)

Alanyazın Derlemede Olması Gerekenler-1

Kaynağın (Yayının) Seçimi

1. Alanyazın derlemenin amaçları belirtildi mi?
2. Alanyazın derlemesinin mantıklı parametreleri var mı? (Hangi yayın neden dahil edildi, edilmeyenler neden dışarıda bırakıldı, hangi yıllar dahil edildi gibi)
3. Birincil kaynaklar vurgulandı mı? İkincil kaynaklar yeterince dikkatle seçildi mi?
4. Probleme ilgili son gelişmeler derlemede belirtildi mi?
5. Seçilen yayınlar konuyla ilgili mi?
6. Her bir yayınla ilgili tam bibliyografik bilgi verildi mi?

Alanyazın Derlemede Olması Gerekenler-2

İncelenen Yayınların Düzenlenmesi ve Derlenmesi (reviewing)

1. Derleme konulara göre düzenlendi mi? (yazar ve tarihlere göre değil!)
2. Derlemenin sunum düzeni mantıklı mı?
3. Temel araştırmalar ve teoriler detaylıca irdelenip diğer çalışmalar gruplar halinde tartışıldı mı?
4. Araştırmaların yöntemleriyle ilgili yeterli tartışma yapıldı mı?
5. Araştırmalar karşılaştırılıp benzerlik ve farklılıklar ortaya çıkarıldı mı?
6. Kullanılan her bir araştırmanın sizin araştırma probleminizle nasıl bağlantısı var?

Alanyazın Derlemede Olması Gerekenler-3

Özet ve Yorumlama

1. Özet genel olarak araştırma problemini anlamamıza yardımcı oluyor mu?
2. Sunulan öneriler, araştırma sorularını ve hipotezlerimizi oluşturmaya yardımcı oluyor mu?
3. Yöntemle ilgili öneriler kendi çalışmanızı şekillendirmede rehberlik ediyor mu?

Alanyazın Derlemenin Yazımı (Nitel Yaklaşım)

- **Alanyazın Derlemenin Yazımı**
 1. Giriş (introduction)
 2. Gelişme (critical review):
Sınıflandır, karşılaştır, benzerlik ve farklılıkları ortaya koy.
 3. Özet (summary)
- **Eleştirel Bakış**
Mevcut yayının güçlü ve zayıf yönlerini ve problem durumuna katkısını ortaya koymalı. Kendi çalışmanızla ilgili yayının nasıl bağlantılı olduğunu ortaya koymalısınız
(bağlantıları okuyucuların görmeleri gerekir diye beklememelisiniz!)

Alanyazın Derlemenin Yazımı (Nitel Yaklaşım)

- Ön Kaynak Taraması
- Sürekli Kaynak Tarama ve Eleştirel İnceleme Yoluyla Derlemeyi Geliştirme
- Derlemenin alternatif sunumlarını düşünme

Meta-Analiz

- Meta-Analiz: Yapılmış çalışmaların sonuçlarını istatistiksel teknikler kullanarak özetleme işine denir.
- Meta analiz (meta analysis) *systematic research synetesis, integrative reserach review* gibi değişik adlarla bilinir